

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی مفهوم قدرت در پرستاری و طراحی الگوی توانمندسازی حرفه ای
جهت اخذ درجه دکتری پرستاری

استاد راهنما:

خانم دکتر مهوش صلصالی

دانشجو:

محسن ادیب حاج باقری

خرداد ۱۳۸۳

چکیده:

زمینه پژوهش: از آنجایی که رسالت نظام سلامت توانمندسازی مددجویان بوده و این امر با توانمندی پرستاران در حرفه خویش ارتباط مستقیم دارد، محققان درک مفهوم قدرت از دیدگاه پرستاران را پیشنهاد موفقیتهای برنامه‌های توانمندسازی آنها دانسته‌اند. با توجه به اهمیت توانمندی حرفه‌ای پرستاران و توصیه مجمع بهداشت جهانی جهت توانمندسازی آنان، این مطالعه به بررسی تجارب و دیدگاه‌های پرستاران درباره مفهوم قدرت حرفه‌ای و فرایندهای موثر بر آن پرداخته است.

روش تحقیق: این تحقیق یک مطالعه کیفی است که به روش گراندد تئوری انجام شده است. داده‌ها از طریق ۳۸ مصاحبه انفرادی، و ۱۲ جلسه مشاهده جمعاوری و با استفاده از شیوه اشتراوس و کوربین^۱ و روش تحلیل مقایسه‌های دائمی، تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: از داده‌های این تحقیق، شش مفهوم اصلی کاربرد دانش و مهارت، اختیار، خودباوری، حمایت، انسجام و نیز فرهنگ و ساختار سازمان، استخراج شد. مشارکت‌کنندگان در این مطالعه، قدرت حرفه‌ای پرستار را عبارت از توانایی او جهت بکارگیری دانش و مهارت حرفه‌ای دانسته‌اند. با این وجود، این توانایی تحت تاثیر سایر متغیرهای استخراج شده قرار داشت. با استفاده از این متغیرها، الگویی برای توانمندسازی حرفه‌ای در پرستاری طراحی گردید.

نتیجه‌گیری و توصیه‌ها: توسعه قدرت حرفه‌ای پرستاران در گرو کسب و کاربرد دانش و مهارت حرفه‌ای توسط آنها است. کاربرد الگوی حاصل از نتایج این تحقیق، از طریق اصلاح ساختار پرستاری به توانمندسازی حرفه‌ای پرستاران کمک خواهد کرد. یافته‌ها نشان داد که سه مقوله کاربرد دانش و مهارت، اختیار، و خودباوری پرستار، متغیرها و فرایندهای اساسی را تشکیل می‌دهند که قدرت فردی پرستار را بوجود می‌آورند. دو مقوله حمایت و انسجام نیز متغیرها و فرایندهایی را در بر دارند که منتج به قدرت جمعی یا قدرت حرفه‌ای پرستاری میشوند. فرهنگ و ساختار سازمان نیز مقوله مرکزی بود که سایر مقوله‌ها را تحت تاثیر خود قرار می‌داد. بنابر این اصلاح ساختار سازمان پرستاری، به گونه‌ای که ضمن توسعه دانش و مهارت حرفه‌ای، اختیار و خودباوری پرستاران را توسعه دهد، همراه با حمایت متقابل و انسجام گروهی، نقش مهمی در توسعه قدرت حرفه‌ای پرستاران خواهد داشت.

واژه‌های کلیدی: پرستاری، قدرت، توانمندسازی حرفه‌ای، گرانددتئوری.

^۱- Strauss & Corbin